

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de din veya inanç temelli yaşanan nefret suçlarına karşı önlem alınması, özellikle kamu görevi yapan yetkililerin, bu nefret suçlarını görmezden gelmesi, desteklemesi, bunları normal karşılaması ve hatta şahsen kendilerinin de böyle olumsuz yaklaşımlara sahip olmasını engellemek ayrıca faillere yönelik cezasızlık politikalarının ortadan kaldırılması ve söz konusu söylem ve suçlara karşı gerekli hukuksal düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasa’nın 98. ve Meclis İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırma sürecinin başlatılması gereğini arz ve teklif ederim. 12.07.2024

Celal FIRAT
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de nefret söylemi ve buna bağlı olarak nefret suçları giderek daha fazla artarken özellikle medya platformlarında kimi zaman farklı etnik ve dini gruplara yönelik önyargılı, aşağılayıcı ve ayrımcı söylemlerin kullanılması zaman zaman bu kesimlerin saldırılara maruz kalmasına neden olmaktadır. Nefret söylemi ve suçları ile ilgili yeterli yasal düzenlemelerin olmayışı ve çoğu zaman cezasız bırakılması bu saldırıların sistematik bir biçimde devam etmesine zemin hazırlamaktadır.

Türkiye’de inançları nedeniyle en çok saldırı ve nefret suçuna maruz kalan kesimlerin başında Aleviler, Hristiyanlar, Yahudiler ve Ezidiler gelmektedir. İbadethane ve mezarlıklarına yönelik saldırılar, evlerinin işaretlenmesi ve tehdit içeren yazıların yazılması gibi pek çok saldırıyla karşı karşıya kalmaktadırlar.

İnanç Özgürlüğü Girişimi tarafından dinsel inanç veya inançsızlığa yönelik nefret suçlarının önlenmesi ve nefret suçlarıyla ilgili cezasızlık politikalarının önüne geçilebilmesi amacıyla hazırlanan “Türkiye’de Din, İnanç veya İnançsızlık Temelli Nefret Suçları 2023” raporuna göre; Ocak-Aralık 2023 tarihleri arasında din, inanç veya inançsızlıkla bağlantılı 47 nefret suçunun işlendiğine yer verilmiştir. Bunlardan 22’si Hristiyanlara, 14’ü Yahudilere, 7’si Alevilere, 4’ü Müslümanlara, 2’si Ezidilere ve 1’i de Ateistlere karşı işlenmiştir. İnanç Özgürlüğü Girişimi’nin raporuna göre 2022 yılında bu sayı 36 idi.

Türkiye’de nefret suçlarının çoğu kez cezasız bırakılması ve zaman zaman kimi politikacıların farklı din ve inançlara sahip kesimlere yönelik kullandığı ötekileştirici dil, bu suçların sistematik bir biçimde devam etmesine zemin hazırlamaktadır.

Paylaşılan raporda, nefret suçunun çok farklı şekillerde karşımıza çıktığına ve Türkiye'nin birçok noktasında yaşanabildiğine işaret edildi. Bu olaylar sırasıyla, tehdit veya tehdit edici davranış, kişilere yönelik şiddet içeren saldırı, ibadet yeri veya mezarlıklara zarar verme, mala veya eşyaya zarar verme, hakaret ve taciz suçlarını içeriyor. Önceki yıllara kıyasla, 2023'te kişilere yönelik şiddet içeren saldırı sayısında ve oranında bir artış olduğu bilgisi de görülmektedir.

Diğer taraftan, cezasızlık uygulamaları ve mevcut politik ortamdan dolayı nefret ve saldırı suçlarına maruz kalanların çeşitli kaygılardan dolayı şikayet edemediği, üstünün örtüldüğü, dolayısıyla rapora yansiyandan çok daha fazla nefret suçlarının olduğu da bilinen bir gerçekliktir.

Söz konusu raporda yer alan;

“-17 Ocak 2023'te, İstanbul Edirnekapı'daki Aya Yorgi Kilisesi'nin bahçe duvarına “Tek yol İslam” yazıldı.

-15 Şubat 2023'te, İstanbul'da Şahkulu Dergâhı'nın Pendik şubesine silahlı saldırı düzenlendi.

-6 Mart 2023'te, Adıyaman'da depremzedeler için yemek hizmeti veren Hristiyan bir grubun, bazı kişiler tarafından taciz edildiği ve sosyal medya aracılığıyla hedef gösterildiği belirtildi.

-14 Mart 2023'te, İstanbul'da, liseler arası turnuvada Üsküdar Amerikan Lisesi futbol takımı oyuncuları, Ulus Özel Musevi Lisesi oyuncularına karşı gol sevinçlerini topluca Nazi selamı vererek kutladı.

-12 Mayıs 2023'te, Mardin Nusaybin'de Süryani muhtar ve Süryani köylü taş ve sopalarla yapılan saldırı sonucunda yaralandı

-29 Mayıs 2023'te, Samsun seferini düzenleyen Can Dersim Tuncelililer firmasına ait bir otobüsün yolunun, bir grup tarafından uzun süre takip edildikten sonra Gümüşhane'de kesildiği aktarıldı.

-10 Haziran 2023'te, Malatya Pötürge'de, Aleviler için kutsal olan Gönçi Hızır Ziyareti kimliği belirsiz kişiler tarafından tahrip edildi

-20 Haziran 2023'te Adana'da Hristiyan mezarlarının tahrip edildiği belirtildi.

-17 Temmuz 2023'te, Şanlıurfa Viranşehir'de yaşayan Ezidiler, mülklerini almak için hak mücadelesi yürütürken sistematik saldırılara maruz kaldıklarını ifade etti

-19 Temmuz 2023'te, İstanbul Pendik'te yaşayan Alevi ve Kürt bir ailenin evine çarpı işareti çizildi.

-10 Ağustos 2023'te, Malatya'daki Kurtuluş Kilisesi'nin vaizinin bir grup tarafından Hristiyan olduğu için İzmir'de ölümle tehdit edildiği aktarıldı.

-6 Kasım 2023'te, Mardin Midyat'taki evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucunda bir Süryani'nin öldürüldüğü basına yansıdı.

-14 Kasım 2023'te, İstanbul'da bazı evlere “Yahudilere ölüm” ve “Yahudi kanı bize helal” yazan kağıtların yapıştırıldığı aktarıldı.

-15 Kasım 2023'te, Koç Üniversitesinde bir öğrencinin, Kürt ve Alevi olduğu için aynı odada kaldığı iki öğrenci tarafından saldırıya uğradığı ifade edildi.

-3 Aralık 2023'te, Ankara'daki Cebeci Asri Mezarlığı'nda Yahudilere ve Hristiyanlara ait mezarların tahrip edildiği aktarıldı.” gibi nefret suçu vakalarından sadece birkaçı sıralanmıştır.

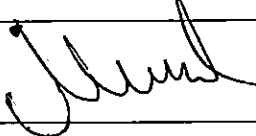
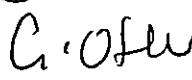
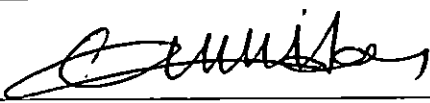
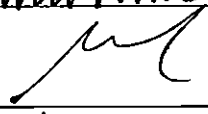
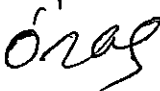
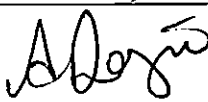
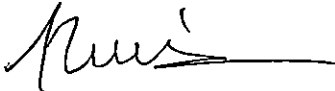
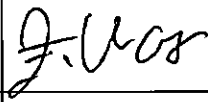
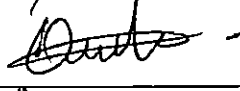
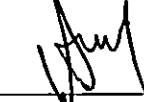
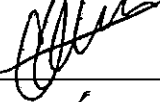
Yine son olarak rapora yansımayan, ancak Amasya'nın Kirazlıdere Mahallesi'nde Muharrem Orucu'nun birinci günü Aleviler'in kapısına bırakılan "Hacet Namazı" başlıklı tacizkar notta bu saldırıların cezasızlık politikaları nedeniyle devam ettiğinin göstergesidir.

2020'den beri, sırasıyla en çok hedef alınan gruplar Hristiyanlar (52), Aleviler (42) ve Yahudiler (23) olmuştur. Bu veriler, Türkiye tarihi boyunca birçok kez nefret suçunun hedefi olan bu gruplara karşı kemikleşmiş önyargıların ve düşmanca tutumların devam ettiğini göstermektedir.

Dünyanın pek çok gelişmiş hukuk sisteminde bir suçun nefret saiki ile işlenmesi, cezayı ağırlaştırıcı nitelikli bir hal olarak ele alınmaktadır. Ancak Türkiye, taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmeleri nedeniyle nefret suçuyla ilgili etkili soruşturma ve yargı süreci yürütme konusunda önemli yükümlülüklerle sahip olmasına rağmen Türk Ceza Kanunu'nda nefret suçlarına ilişkin özel veya yeterli bir düzenleme bulunmamaktadır. Her ne kadar TCK m. 122'de "Nefret ve ayrımcılık" başlığı altında bir düzenleme söz konusuysa da bu madde nefret suçları için yeterli bir kapsama sahip değildir.

Nefret suçlarının Türk Ceza Hukuku'nda düzenlenmesi toplumsal yaşam ve iç barış açısından elzemdir. Nefret suçlarından kaynaklı ceza yasalarının diğer maddelerinin de ihlal edilmesi halinde nefret saiki ağırlaştırıcı neden olarak düzenlenmelidir.

Din veya inanç temelli nefret söylemleri ve nefret suçlarına karşı önlemlerin alınması, özellikle kamu görevi yapan yetkililerin, bu nefret suçlarını görmezden gelmesi, desteklemesi, bunları normal karşılaması ve hatta şahsen kendilerinin de böyle olumsuz yaklaşımlara sahip olmasını engellemek ayrıca faillere yönelik cezasızlık politikalarının ortadan kaldırılması ve söz konusu söylem ve suçlara karşı gerekli hukuksal düzenlemelerin yapılması amacıyla bir Araştırma Komisyonunun kurulmasını çok önemli ve gerekli görmekteyim.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	